

- **Forme Instituționale și de Cooperare Necesare Aplicării P.A.T. Zonal Metropolitan**

SCURTA PREZENTARE INFORMATIVA ORGANIZAREA ASOCIAȚIEI METROPOLITANE

CUPRINS

- **1. TERITORIUL METROPOLITAN**
- **2. CONDUCERE METROPOLITANA**
- **3. FUNCTIUNI METROPOLITANE**
- **4. ADMINISTRARE METROPOLITANA**
- **5. ASPECTE DE DECIZIE POLITICA**
- **6. RECOMANDARI**

ZONE METROPOLITANE

1. TERITORIU METROPOLITAN

Teritoriul metropolitan trebuie înțeles într-un discurs complex în care sunt agregate elemente de de organizare politică, de proceduri administrative, de planificare a teritoriului și de asigurarea de servicii publice unor locuitori care sunt luați în evidență în unități teritorial-administrative diferite.

2. CONDUCEREA METROPOLITANA

Conducerea zonei metropolitane, preluând conceptul de guvernare definit de Banca Mondială (1994,) se exercită prin managementul resurselor sociale și economice în scopul dezvoltării și în condiții de funcționare a unui proces transparent, a unei birocrății compusă din profesioniști dedicați funcției, a unei societăți civile participative în afacerile publice și a unui mecanism care funcționează respectând legile.

Rolul conducerii metropolitane este acela de a stabili rezultatele așteptate de la diverse forme de administrare în aceeași dinamică a economiei urbane în domeniul formulării și dezvoltării strategiilor economice, a reglementărilor în piața de terenuri, a dezvoltării infrastructurii, a elaborării de politici fiscale a teritoriului metropolitan, de parteneriat cu guvernul în teritoriu, de asigurator de servicii și de angajator (Davy, 1996 și McGill, 1998).

3. FUNCTIUNI METROPOLITANE

Practică zonelor metropolitane arată că servicii de apă și canalizare, și transport sunt administrate de instituții metropolitane în Statele Unite și Canada (SivaramaKrishnan, 1996). Studii de caz prezentate de bibliografia de specialitate oferă ca servicii esențiale pentru zone metropolitane, în plus de cele menționate, planificarea folosirii teritoriului, planificarea infrastructurii în scopul formulării strategiilor de dezvoltare, transportul, colectarea gunoiului și controlul poluării (Davey, 1996);

Din alte surse reies ca importante planificarea teritoriului, autostrăzile, controlul traficului, transportul public, utilități generale, zone de recreere, locuințe, conductele majore de canalizare, poliția, instituțiile culturale importante, protecția mediului (Sharpe, 1995) sau planificarea fizică, transport urban public, reglementare și control a mediului natural, asigurarea cu apă și canalizarea și dezvoltarea economică (IHS,1996, Lefevre, 1998).

4. ADMINISTRARE METROPOLITANA

Administrarea în acest context se referă la găsirea unui acord între scara teritoriului metropolitan și scara economică a serviciilor operate de instituțiile publice mandatate să funcționeze în acest teritoriu în scopul (1). Conducerii dinamicii funcționale a municipiului de rang 0 sau 1 în teritoriile

aflate dincolo de granița sa administrativă și (2). A creșterii competitivității teritoriului metropolitan în mediul concurențial al factorilor de dezvoltare.

5. ASPECTE DE DECIZIE POLITICA

Teritoriul metropolitan reprezintă pentru administrația publică un domeniu de confruntare a două teze: (1). Acceptăm o fragmentare a actului de conducere teritorială ca rezultat al democrației dar cu efecte negative de extrateritorialitate a comunelor asupra unui municipiu ori (2). Dorim mai multă coordonare a funcțiilor administrației publice din teritoriul metropolitan în scopul atingerii de performanțe într-un sistem integrat al orașelor lumii ca efect al globalizării?

5.1. Obstacole politice și instituționale în guvernarea metropolitană

Legitimitatea unei zone metropolitane este funcțională și politică. Guvernarea metropolitană trebuie să fie legitimă în următoarele domenii: relația cu teritoriul metropolitan, relațiile cu locuitorii acestui teritoriu, relația cu instituțiile publice locale și ale statului și relația cu economia acestui teritoriu.

Administrațiile locale existente, percep o schimbare în modul de conducere cu repercursiuni fiscale, financiare, politice și de putere personală. Schimbările afectează modul de reprezentare și de luarea deciziei în aspecte legate de stabilirea masei de taxare, a structurii fiscale, a organizării deciziei în programarea resurselor și a cheltuielilor publice și a politicii impozitului pe proprietate.

Ca urmare a acestor aspecte administrația publică locală este mai mult în favoarea colaborării ad-hoc, pe bază de voluntariat (asociații, coaliții, companii, consilii consultative, etc.) pe baza cărei să se poată asigura servicii publice¹.

În practică au fost semănlate trei tipuri de constrângeri care îngreunează guvernarea metropolitană (Levefre, 1998, Sharpe 1995, Vallmitjana, 1994):

A. Legal-instituțional:

Constrângeri în prevederi ale constituției, a legilor organice și a unor hotărâri ale consiliilor locale. Contradicție cu procesul de descentralizare.

B. Politic:

Constrângeri în stabilirea de către stat sau administrația locală de noi instituții la nivel metropolitan. Crearea de noi instituții și de noi politici prin care aceste instituții pot fi cercetate în amănunțime de către public reprezintă o problemă politică (Newman, 2000).

¹ / Guvernările metropolitane au eșuat când au fost impuse de guvern (Paiva, 2001). Rezultatul referendumului pentru crearea unei astfel de organizări, în ciuda argumentelor logice din punct de vedere funcțional și economic, a fost negativ, procesul fiind oprit de bariere de ordin politic și istoric-cultural (Newman, 2000, Flierman, 1997).

C. Istoric-cultural:

În mod tradițional îndeplinirea contractului socio-economic cu cetățenii se exercită de către administrația publică locală. Lefevre menționează problema identificării instituțiilor administrației publice locale de către cetățeni.

6. RECOMANDARI

Aspectele de management sunt solicitate de logica coordonării între eficacitatea instituțională, cerințele specifice managementului și interesele politice (Paiva, 2002).

Recomandările propuse au ca obiectiv găsirea unei articulări instituționale care să răspundă noilor modele de dezvoltare internațională generate de liberalizarea pieței de demantelare a polilor de creștere generați printr-o politică centralizată și de susținere a localizărilor prin protecție fiscală și subvenții.

Propunerea se referă la forme de administrare a teritoriului metropolitan în forme rezultate din asocieri voluntară și inițiativă legislativă însoțite de scheme de parteneriat public privat pentru realizare de parcuri regionale.

Propunerile au ca motivație aspecte de management în interpretarea relațiilor dintre municipiul de rang 0 și 1 și teritoriul înconjurător în faze concomitente ale urbanizării, suburbanizării, de-suburbanizării și re-urbanizării ale acestui teritoriu. Aceste aspecte sunt generate de următoarele aspecte:

- Schimbările majore în structura relațiilor economice și sociale determinate de dinamica localizării forței de muncă și de proporția celor care lucrează în București și în teritoriul metropolitan.
- Schimbări datorită noilor standarde ale eficienței tehnice a serviciilor publice în relație cu scara optimă de asigurări acestor servicii.
- Schimbări datorită raportărilor statistice corespunzătoare, NUTS 1 și 2

Recomandările sunt organizate pe două direcții juridice, prezentând dezvoltării instituționale ale zonei metropolitane ca rezultat al cooperării între parteneri autonomi cu responsabilități descentralizate, sau ca rezultat al unor inițiative legislative.

1. Forme de dezvoltare instituțională a zonei metropolitane ca rezultat al cooperării între parteneri autonomi cu responsabilități descentralizate sau ca rezultat al unor inițiative legislative (sinteză)

▪ **Forme Instituționale și de Cooperare Necesare Aplicării P.A.T. Zonal Metropolitan**

Zona metropolitană	FORME POLITICE DE CONDUCERE														
	Structură asociativă rezultat al unor acorduri voluntare stabilite între entități administrative autonome	Structură asociativă organizată pe două niveluri de decizie					Structură rezultată din fuzionarea autorităților locale existente								
Cine compune teritoriul metropolitan	Componenta se stabilește pe baza obiectivelor și/sau proiectelor comune					Componenta se stabilește prin voluntariat pe baza unei noi legi privind cooperarea teritoriale					Componenta se stabilește prin lege organică				
Forme legale de constituire	Constituirea Asociației Metropolitane conform L 215/2001, OG 26/2000 (Act Constitutiv și Statut)					Constituirea Consiliului Metropolitan prin delegare în Consiliul Metropolitan de consilieri reprezentând consiliile locale participante.					Constituirea Consiliului Metropolitan prin alegeri directe.				
Implicații legislative	-					Lege organică privind cooperarea teritorială					Lege organică privind numai zona metropolitană București.				
Proiecte	FORME EXECUTIVE DE CONDUCERE														
	Contract pe proiect					Contract pe proiect					Contract pe proiect				
Partenerii	Asociația Metropolitane și sectorul privat conf. OUG 16-2002					Consiliul Metropolitan și sectorul privat conf. OUG 16-2002					Consiliul Metropolitan și sectorul privat conf. OUG 16-2002				
Forme legale de constituire	DB O	BO R	BOT	LD O	ROT	DB O	BO R	BOT	LD O	ROT	DB O	BO R	BOT	LD O	ROT

Legenda în conformitate cu HG 621-2002:

DBO : proiectare-construcție-operare

BOR : construcție-operare-reînoire

BOT : construcție-operare-transfer

LDO : leasing-dezvoltare-operare

ROT : reabilitare-dezvoltare-transfer

2. Planul de acțiune privind managementul zonelor metropolitane conform Secțiunii IVD, pct. 5 al agendei Habitat-UNCHS Habitat

Secțiunea IV D. Construirea capacității și dezvoltare instituțională

5. Planificare și management metropolitan

185. Deși administratorii așezărilor umane se confruntă în general cu probleme comune, responsabilii cu managementul și dezvoltarea zonelor metropolitane și a mega-orașelor se confruntă cu o serie de aspecte specifice, datorate dimensiunii și complexității sarcinilor și responsabilităților. Printre caracteristicile zonelor metropolitane care necesită abilități speciale se află:

- competitivitatea crescândă la nivel global,
- diversitatea etnică și culturală a populației zonelor metropolitane,
- concentrări masive de populație săracă,
- rețele extinse de infrastructură și sisteme complexe de transport și comunicații,
- rolul strategic pe care îl joacă în tiparele de producție și consum la nivel național, regional și internațional,
- dezvoltarea economică, comerțul și finanțele
- riscul degradărilor severe ale mediului natural.

Zonele metropolitane și mega-orașele reprezintă de asemenea riscul cel mai important de pierderi umane, materiale și de capacități de producție în cazul unor dezastre naturale sau antropice. În unele țări, lipsa autorităților de nivel metropolitan sau a cooperărilor funcționale de dimensiuni metropolitane crează dificultăți în gestiunea localităților.

Acțiuni

186. Pentru a aborda nevoile specifice zonelor metropolitane și ale populației ce trăiește în acestea, administrațiile publice de la nivelurile corespunzătoare, inclusiv autoritățile locale, trebuie să realizeze următoarele:

(a) Promovarea unor strategii de planificare, dezvoltare și management de nivel metropolitan sau regional, care să abordeze integrat toate aspectele activităților urbane și care să urmărească o serie de efecte agreate la nivel metropolitan.

(b) Încorporarea unei perspective ce ține de diferențele de gen în politicile publice, precum și în strategiile de management și planificare.

(c) Adoptarea și aplicarea unor direcții de politică de nivel metropolitan în domeniile ce privesc managementul terenurilor, mediului și infrastructurii, precum și în finanțe și administrație.

(d) Monitorizarea și analizarea eficienței și eficacității structurilor și sistemelor administrative de nivel metropolitan și încorporarea rezultatelor în politici publice care să abordeze aspecte macroeconomice, sociale și de mediu.

(e) Crearea unui cadru legislativ și adoptarea unor structuri organizatorice care să asigure într-o manieră coordonată, eficientă și echitabilă furnizarea serviciilor publice, mobilizarea resurselor și dezvoltarea durabilă prin intermediul zonelor metropolitane.

(f) Întărirea corespunzătoare a capacității și mandatului autorităților metropolitane pentru ca acestea să poată aborda cu eficacitate aspecte de importanță națională și regională cum ar fi: dreptul de proprietate asupra terenurilor pentru femei, managementul terenurilor, managementul resurselor energetice și resurselor de apă, managementul mediului, transportul și comunicațiile, finanțele și comerțul, servicii sociale adecvate și infrastructura de acces la acestea, precum și integrarea socială.

(g) Dezvoltarea sau, acolo unde este necesar, crearea unui corp de profesioniști (ce include femei), care să fie pregătit în domeniile: planificare urbană, managementul mediului, lucrări edilitare, transporturi, comunicații, servicii sociale, dezvoltarea infrastructurii primare, managementul crizelor. Trebuie ca profesioniștii din aceste domenii să aibă abilitatea de a lucra împreună pentru a aborda integrat aspectele cheie ale planificării.

(h) Facilitarea și promovarea dialogului pe baza politicilor publice de nivel național și internațional, precum și schimbul de experiență, de expertiză și tehnologie între autoritățile metropolitane în domenii precum transportul și comunicațiile, managementul alimentării cu apă și al tratării apelor uzate, managementul deșeurilor, conservarea energiei, bunăstarea socială ce pune accent pe femei și grupurile marginalizate.

(i) Căutarea unor soluții bazate pe valorile specifice în cazul problemelor urbane care afectează grupuri etnice și culturale diverse, mai degrabă decât adoptarea unor soluții bazate exclusiv pe noile tehnologii.

Informații privind documentul

Studiul dezvoltă în cadrul capitolului introductiv și a capitolului 1, elemente de fundamentare a asocierii unităților administrativ-teritoriale în constituirea zonelor metropolitane, detaliind apoi formele de organizare a autorităților metropolitane (capitolul 2) și încheind cu forme instituționale de implementare a programelor/proiectelor identificate în PATZ Metropolitan: contract pe proiect (capitolul 3).

dr. arh. Nicolae Tarălungă
director